

A KISZ egyetemi és főiskolai tanácsának ülése

Az oktatáspolitikai határozatok végrehajtásában elért eredményekről, a további feladatokról kezdődött szerdán tanácskozás a KISZ Központi Bizottságának székházában, a KISZ KB egyetemi és főiskolai tanácsának ülésén.

Mint a tanácskozáson megállapították, az egyetemi és főiskolai KISZ-bizottságok széles körben ismertették a nagy jelentőségű dokumentumot a fiatalokkal. Mindenütt intézkedési terveket, munkaprogramokat készítették a helyi feladatok megoldására.

Az egyetemi és a főiskolai KISZ-szervezetek elsődleges feladatuknak tartják az oktató-nevelő munka színvonalának emelését célzó törekvések segítségét. Figyelemmel kísérik — és sajátos eszközeikkel támogatják a tananyag-korszerűsítést, az oktatási módszerek fejlesztését, a tankönyv- és jegyzet-ellátás megjavítását.

Megállapították a tanácskozáson, hogy erősödött a KISZ-szervezetek demokratizmus.

Szó esett arról is, hogy sok még a tennivaló a szocialista tanár-diák viszony kialakításában, s tanszékek közötti együttműködésben, a helyes elvi célok egységes értelmezésében és megvalósításában, illetve a hallgatói demokratizmus kiszélesítésében. Több helyen lassú, vontatott a tananyagok intézményes korszerűsítése és csökkentése, nincsenek biztosítva az oktatás megfelelő tárgyi feltételei. Az egyetemi fiatalok okkal-joggal sérelmezik a rendkívül mostoha sportolási lehetőségeket. Ezzel kapcsolatban kapott hangot az az indítvány, hogy az illetékes állami és társadalmi szervek dolgozzanak ki hatékony intézkedési tervet a testnevelés korszerűsítésére.

Fejlesztés a vegyiparban

Az Akadémia műszaki, kémiai bizottsága szerdán Szolnokon, a Tiszamenti Vegyiművekben tartotta soros, negyedévi ülését. Az ülésen elfogadták a bizottság 1975. márciusi szülő munkaprogramját, s megvitatták az egyes szakbizottságok munkatervét is.

Dr. Korányi György, a Nehézipari Minisztérium műszaki, fejlesztési főosztályának vezetője előadást tartott a vegyipar fejlesztési koncepciójáról, az ötödik ötéves tervben. Többek között hangsúlyozta, hogy a KGST-integrációnak megfelelően tovább folytatják a petrokémiai és az olefinprogramot. Az a cél, hogy az ipar és a mezőgazdaság komplex kemizálását hazai anyagokból lássák el. Tovább kell fejleszteni a növényvédőszer-, valamint a műtrágyagyártást. A következő években Péten építik meg a világ egyik legmodernebb nitrogénműtrágya-gyárát.

Növekvő érdeklődés külföldön kulturális értékeink iránt

Szerdán a Parlamentben tanácskozott az országgyűlés kulturális bizottsága. A testület megvitatta a kulturális külkereskedelem néhány kérdését. A Magyar Népköztársaság külpolitikai tekintélyének növekedése, a nemzetközi helyzet kedvező változása, a magyar kulturális élet kibontakozása és megerősödése megteremtette ennek a tevékenységnek alapvető feltételeit — hangsúlyozták.

A magyar kultúra értékes alkotásai terjesztésének fejlődése évről évre megfigyelhető. Idegen nyelvű kiadványaink fejlődése révén a hazai természettudományi eredményeit — kémiai, fizikai, matematikai és orvosi könyveket —, jelentős társadalomtudományi és politikai műveket, továbbá művészeti könyveket nagy példányszámban adtuk el, elsősorban a szocialista, de a tőkés országokban is. A szimfonikus- és kamarazenekarok, a balettgyűttek és népi együttesek, az Állami Operaház társulata, színházaink, továbbá kiváló szólóistánk szereplése nagy eismérést váltott ki szerke Európában, és jelentős sikereket értek el a tengerentúlon is. Évente 50—60 nemzetközi fesztiválon és sok kereskedelmi vetítésen mutatjuk be a magyar filmeket. Nagy forgalmat bonyolítunk le a szocialista országokkal, és számottevően bővült a tőkés országokba irányuló játékfilmexportunk. Alkotó- és előadóművészeink, továbbá a magyar filmek és hanglemezek az elmúlt években sok nemzetközi díjat és elismerést kaptak külföldön.

Pénzgazdálkodás a téeszékekben

Az elmúlt években a Szeged környéki termelőszövetkezetekben is fokozottan előtérbe került a pénzgazdálkodás. Különösen a gazdasági reform bevezetése óta felelősségteljesebb egy-egy gazdálkodó kollektív pénzügyi munkája. Ez tükröződik abban, hogy a szövetkezetek háromnegyed részénél kiegyensúlyozott a pénzügyi fejlődés.

Ez törvényszerű. Az eredménycentrikus gazdálkodás következménye, hiszen ma már előbb-utóbb gazdaságilag töréshez vezetne, ha egy-egy termelőszövetkezetben a termelési és pénzügyi vezetők nem értenék meg egymást, nem tudnának egymás döntéseiről. Az együttműködés, az összhang megteremtése kölcsönös, és elsősorban érdekke lép, elő, s ami örvendetes, hogy ezt még a gyengébb képességű és kondíciójú termelőszövetkezetekben is felismerték. Jól érzékelhető ez a szövetkezetek éves terveinek készítésekor, hiszen már általános az a

szokás, hogy az ágazati vezetők a felső vezetéstől a tervezéshez árbevételi adatokat, vagy minimális eredményességi mutatókat kapnak, azokat az ágazati termelési tervébe beillesztik. De szokatlan az is az éves terv készítésénél, hogy egy előtérben a bruttó jövedelmet illetően és ennek a birtokában módosítják a termelési szerkezetet, egyben a ráfordítások mértékét és a várható hozamokat is.

A terv részletezésekor a különböző üzemekig, ágazatokig lebontják a termelési tervet, de a pénzügyi terv főbb mutatóit is ismerik az ágazati dolgozói. A kiterjedt és megszilárdult pénzgazdálkodás velejárója, hogy az utalványozás különböző egyszerű decentralizált formái is terjednek. Így kisebb beszerzéseket nemcsak a szövetkezetek, elnöke, vagy főkönyvelője engedélyezhet, hanem mondjuk az üzemegységek vezetői is. A raktáron levő eszközök az ő kiutalásukra használhatók fel. Természetesen, a szövetkezet pénztárából való kifizetéseket csak a főkönyvelő utalványozhatja.

A pénzügyi helyzet javulása azzal is járt, hogy áttekinthetőbb a gazdasági vagyoni helyzete, anyagi forrásai. Ahol pénz van, ott könnyebben lehet beruházni.

Márpedig közismert, hogy napjainkban a szövetkezetek egyre-másra építkeznek, gyarapítják vagyonukat, különböző beruházásokkal. Közel 50 százalékban ez a fejlesztés fő eszköze. A szövetkezetek nagyobb részénél a beruházások valamilyen gazdasági megfontolással épülnek. Az állami támogatás és a saját középtávú terv célkitűzése egybeesik egy-egy jelentősebb beruházás megvalósításánál. Hiszen maga az állami támogatás csak a szövetkezetek 23 százalékát ösztönözte komolyabban beruházásra.

Még napjainkban is tapasztalható, hogy egy-egy gazdák forintjait is. A semberuházás gazdasági megalapozása még elég gyenge.

Sz. Lukács Imre

Magyar textilművészek olasz kitüntetésére

A Milano 15 elnevezésű olasz nemzetközi képzőművészeti triennálén, amely a közelmúltban zárult, hazánk több művésze elismerésben részesült: a nemzetközi zsüri

ezüstéremmel jutalmazta hat magyar textilművészt — Gobarits Erzsébet, Lovas Ilona, Molnár Mária, Polgár Csaba, Szalontay Éva és Votó Mária — alkotásait.

Csurog a pálinka

Leleplezett zügfőzdek — Drága ár

A szeszfőzdek javában dolgoznak, és lesz főznievalójuk még később is. Jól fizet a hulladékgyümölcs, vagy ami kiválogatás után visszamaradt és eladni nem érdemes. Ebből lesz a cefre, és szüret után ott van még a kopréselt szőlőből a törköly. De nemcsak a nyilvános, engedélyezett működésű szeszfőzdek főznek téeszékeknek és szövetkezeti tagoknak. Ezt legjobban a vám- és pénzügyőrök tudják, akik leleplezik házaknál, tanyákon a zugban, feketén főzőcsészéket. Ezek meg akarják maguknak „takarítani” a főzési díjat és azt az összeget is, amelyet szeszadóként kellene befizetniük, ha legálisan főzhetnek. A házilag összeeszkábált főzőkészülékek rendszerint csak késő este vagy hajnalban működnek, akkor gyújtanak az üstök alá, gondolván, hogy olyankor már nem nyit be a házba, a tanyába avatlatlan, hivatalos vendég, s talán még a fiánac sem.

Nekik azonban rendszerint jó a tájékozódó képességük, mondhatnánk úgy is, hogy a szél járásából is megállapítják, hogy hol főznek zugban pálinkát. Például Császár Gyula, Bördány, Meződülő 33. szám alatti lakos házában, egy hatvanliteres zománczott üst alatt vígan pattogott a tűz. Harmínchét liter pálinkát találtak itt, és természetesen kobozták el. A jogerősen kirótt pénzbírság összege pedig akként alakult, hogy Császár mennyi szeszadóalapot sértett meg. Kirótták rá 2 ezer 400 forint bírságot és kötelezték ugyanennyi adó befizetésére is. Elkobozták tőle a zománczott üstöt a hozzákapcsolt berendezéssel együtt.

Rendszerint az első főzet lepárlását még egyszer felöntik és lefőzik, így kapnak erős, 50 foknál is magasabb szesztartalmú italt. Van, aki a második műveletől megkíméli magát: a cefrét jól lecukrozza, hogy a szeszfok egyetlen főzettel „felugorjon”. Úgy számol, hogy 10 forintért vásárol egy kiló cukrot, amelyből 8 decinyi pálinkát főzhet, vagyis a közlelemzésből kivont cukron háromszor annyit keres, ha egy liter pálinkát ötven forintért értékesít.

Aki annyit reszkiróz, hogy képes kijátszani a törvényes

rendelkezést, és vállalni az ezért járó következményeket, és fent koslatni egész éjjel kivilágos virradatig az üst előtt, az bizonyára nagyon rászorult lehet a főzőcsészéből eredő haszonra, — gondolná az ember. Nem így van pedig. A szabálysértési ügyekben lapozva az derül ki, hogy a zügipálinkafőzők 80 százaléka igen jó anyagi körülmények között él és nem hiányzik házukból a személygépkocsi sem. Ezek közé tartozik például Gombos István, Balástya, Tanya 262. szám alatti lakos is, akit fekete pálinka miatt 2 ezer forint bírsággal sújtottak és 1790 forint 40 fillér szeszadó megfizetésére köteleztek. Belekeveredett az ügybe egy ismerőse is, akivel lekasztatta a lucernáját 9 liter pálinka ellenében. Így ismerősével egyetemlegesen fizeti a kirótt szeszadót, mert az olyan pálinkát fogadott el ellenszolgáltatásért, amelynek eredete illegális főzésre vall. Kiss Lajos Csengele, Tanya 763. szám alatti lakos házában is ott a Volga személygépkocsi, mégis tisztázatlan eredetű pálinka végett bírságotlalt meg 3 ezer forint, és kötelezték 1980 forint 80 fillér szeszadó befizetésére. Hús liter 61,9 fokos pálinkát koboztak el tőle.

A vám- és pénzügyőrök olyan esettel is találkozottak már, hogy falun vagy tanyán lakó, de Szegeden iparban segédmunkásként dolgozóként esetenként vagy rendszeresen egy-egy üveg pálinkát hoznak magukkal otthonról. Munkahelyükön aztán sutytyomban elfeldecizgetik, elkóstolgatják, természetesen munkaidőben és a munka rovására, saját zsebükre.

Asóthalmon a X. kerület 155. szám alatt Berkó Imrénéknél szetszerelt állapotban találtak meg a pálinkafőző készüléket a vám- és pénzügyőrök, akik megállapították, hogy az otthoniak főztek is rajta. Berkó Imre egyébként az olajiparban dolgozik segédmunkásként, s 15 liter igen jó minőségű, 53,8 fokos pálinkát találtak náluk és kobozták el. Az érte járó bírság 1500 forint. Dudás György, Üllés, Árpád dülő 25. szám alatti lakos pálinkaüvege viszont már túllépte az egyszerű bírságolás határát. A nála talált készüléket ő fabrikálta és ál-

lította össze. Eppen főzött rajta, a lepárlás megindult, amikor kopogtattak nála, s a mesterkedést abba kellett hagynia. Hatszáz liter cukorkefret számoltak a rovására, kifőzött 23 liter pálinkát, amelyet természetesen elkoboztak. Adócsalás miatt került a szegedi járásbírság elé, amely jogerősen 2 ezer 500 forintra büntette.

Szegeden a vám- és pénzügyőrségnél igen sok pálinkafőző masinát gyűjtötték mostanában össze, s azokat majd elszállítják a MEH-telepre, hogy az ócskvasból hasznos anyagot olvasszanak.

L. F.

Baromfiexport

A bábolnai mezőgazdasági kombinát az idén fokozza baromfiexportját. Híres baromfitenyésztéséből az évi termelés kétharmadát külföldre küldi. A kiváló minőségű hús- és tojásiparban nemcsak a szocialista és a nyugat-európai országokban hódítottak meg újabb piacokat, de jelentősen növekedtek a közel-keleti szállítások is. Eddigi vevők: Irak, Jordánia, Kuvait, Száúd-Arábia és az arab sejkiségek a tava-

lyinál nagyobb tételeket kötöttek le, s új partner is jelentkezett: Szíria. A közel-keleti szállítások értéke az év végéig megközelíti a 2,5 millió dollárt.

A közel-keleti háború miatti kényszerűzet után most már ismét zavartalanul közlekednek a MALEV bábolnai küldeményvel megrakott különjáratai. Legnagyobb megrendelőjük ebben az évben is Irak.

Szaktmérnökképzés az élelmiszer-gazdaságban

A MEM közlése szerint az agrártudományi egyetemen, valamint az erdőszeti és faipari egyetemen 1974-ben két éves tanulmányi idővel, levelező tagozaton, szaktmérnökképzés indul. A gödöllői egyetem mezőgazdaságtudományi karán üzemgazdasági, szarvasmarha-tenyésztési, vízgazdálkodási, vetőmag-gazdálkodási, baromfitenyésztési-baromfiipari, környezetvédelmi, mezőgazdasági, számviteli-pénzügyi, valamint talajtani, a mezőgazdasági gépészmérnöki karon pedig munkavédelmi, anyagmozgatási, gépjávitói és agrárgépészgazdasági oktatás kezdődik.

A debreceni egyetemen mezőgazdasági, üzemgazdasági és vízgazdálkodási, a keszthelyi egyetemen sertés-tenyésztési, az egyetem mosonmagyaróvári karán pedig tejgazdasági-tejipari képzés indul. Az erdőszeti és faipari egyetemen erdőszeti, növényvédelmi szaktmérnöki oktatás kezdődik.

A felvételi pályázatokat 1973. december 31-ig a munkaadó útján kell a jelentkezőknek benyújtaniok. (Kivétel a gödöllői egyetem agrárgépészgazdasági, valamint a keszthelyi egyetem sertés-tenyésztési és tejgazdasági-tejipari tagozata, ahol 1974. június 15. a határidő.)